ESLUn Seuran vastuullinen hallinto, osa 2: Hyvä hallinto ja yhdistyksen talous: Kysymyksiä ja vastauksia

Jos seuran hallitus valitaan alkuvuodesta, ja uusi hallitus haluaisi päättää järjestää tapahtuman, jota ei ole erikseen eritelty seuraavan vuoden toimintasuunnitelmaan - meneekö tämä siis sääntöjä vastaan, että tuollaista tapahtumaa ei voi järjestää?

Voiko yhdistys hakea avustusta, josta tulee tieto vasta toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen?

- Suositeltavaa olisi, että asiat on jollain tavalla kirjattuna toimintasuunnitelmaan, esim. sen verran laveasti, että se mahdollistaa myös myöhemmin ilmaantuvien tapahtumien ja avustusten hakemista. Muuten suosittelemme tässä käyttämään harkintaa tapahtuman koko ja luonne huomioiden. Mikäli tapahtuma kattaa seuran perustoiminnan ja säännöt sallivat ko. tapahtumien järjestämisen eikä siitä aiheudu isoja taloudellisia tai resurssiriskejä, hallitus voi päättää tapahtuman toteuttamisesta. Samoin kuin uusien avustusten hakemisesta. Näistä sitten vain kirjaus ja perustelut toimintakertomukseen.

Voidaanko, erilaiset leirit ja kurssit/ryhmät (avoimia kaikille) katsoa varainhankinnaksi, jos osallistujat eivät ole seuran jäseniä.

- Tässä tapauksessa varmaan tarkoitetaan elinkeinotoimintaa ja toiminta, jota järjestetään avoimesti kaikille, myös ei-jäsenille, voidaan katsoa elinkeinotoiminnaksi. Kuitenkin **lyhytaikaiset kurssit ja leirit** ovat yhdistyksen perustoimintaa ja jäsenhankintaa eivätkä siis ole elinkeinotoimintaa. Mikäli järjestetään säännöllistä toimintaa ei-jäsenille, esim. joku kiinteä harjoitusryhmä, niin tämä taas voidaan lukea elinkeinotoiminnaksi.

Voidaanko erottaminen ja kuuleminen järjestää alaikäiselle jäsenelle, ilman että alaikäisen jäsenen huoltajalle tiedotetaan asiasta.

- Erottaminen on kurinpitotoimena aina äärimmäinen ratkaisu ja mikäli alaikäisen kanssa ollaan tilanteessa, että joudutaan erottamista pohtimaan, niin suosittelemme aina, että asia käydään huolellisesti läpi myös huoltajan kanssa.

Eikö alaikäisen henkilön (jäsenen) huoltaja saa aina lain mukaan edustaa alaikäistä, myös yhdistyksen asioissa ja kokouksessa?

- Yhdistyksen päätöksentekoon sovelletaan yhdistyslakia, jonka mukaan: "Päätösvalta yhdistyksessä kuuluu sen jäsenille." ja "Jollei säännöissä ole toisin määrätty, jokaisella 15 vuotta täyttäneellä jäsenellä on äänioikeus ja jokaisella äänioikeutetulla yksi ääni. Yksityinen henkilö ei voi käyttää äänioikeuttaan asiamiehen välityksellä, ellei säännöissä ole niin määrätty."

  Eli päätösvalta kuuluu jäsenille ja jäsenet käyttävät sitä yhdistyksen kokouksissa. Alle 15-vuotialla on osallistumisoikeus yhdistyksen kokouksiin, mutta ei äänioikeutta ja koska ei ole äänioikeutta, ei sitä voi käyttää kukaan muukaan (esim. huoltaja). 15-vuotiaalla on äänioikeus ja äänioikeus on henkilökohtainen eli äänioikeutettu käyttää sitä itse. Lähtökohtaisesti huoltajilla (jotka eivät ole jäseniä) ei ole osallistumisoikeutta yhdistyksen kokoukseen saatikka äänioikeutta, jos seura ei erikseen sitä salli.

Minkälaisissa tilanteissa voi hallituksen kirjauksista pyytää selvitystä tai pöytäkirjojen näkemistä? Jos esim. ristiriitatilanteita nousee liittyen kurinpitoon tai muihin päätöksiin?

- Hallituksen kokousten pöytäkirjat eivät ole julkisia eikä niitä tarvitse esittää jäsenille. Jäsenellä on kuitenkin valvontaoikeus, eli hän voi pyytää hallitukselta selvitystä vuosikokouksessa tehtyjen päätösten tai toimintasuunnitelman etenemisestä. Hyvän hallintotavan mukaisesti suosittelemme kuitenkin, että hallitus laatii jäsenille aina kokouksen jälkeen jonkinlaisen tiivistelmän/ terveiset, minkälaisia asioita kokouksessa on käsitelty ja mihin perustuu hallituksen tekemät päätökset. Mikäli ristiriitatilanteita seurassa syntyy, on ne hyvä nostaa esiin ja käsitellä avoimesti asianosaisten kanssa yhdessä keskustellen.

Mitkä voisivat olla esimerkkejä "laajakantoisista päätöksistä", joita hallitus ei voi tehdä?

- Laajakantoisia päätöksiä voivat olla esimerkiksi omaisuuden tai kiinteistön myyminen, ensimmäisen työntekijän palkkaaminen sekä muut merkittävät taloudelliset päätökset. Edellä mainituissa suositus pohtia mikä on laajakantoista ja merkittävää suhteutettuna seuran toiminnan laajuuteen ja seuran kokoon.

Miten toimitaan, jos puheenjohtaja eroaa kesken kauden?

- Tämä riippuu siitä, miten seuran säännöissä on määritetty puheenjohtajan valinta. Jos säännöissä on mainittu, että vuosikokous äänestää puheenjohtajan niin tällöin varapuheenjohtaja voi hoitaa tehtävää siihen asti, kun uusi jäsenkokous saadaan järjestettyä. Mikäli säännöissä määrätään puheenjohtajan valinnasta toisin, voidaan silloin toimia sen mukaan.

Voiko vuosikokous päättää, että jäsenmaksusta myönnetään alennus tietyssä kohtaa vuotta?

- Jäsenmaksusta ei voida antaa alennusta. Yhdistyksessä noudatetaan jäsenten välistä yhdenvertaisuutta. Siten yhdistyksen jäsenen oikeudet ja velvollisuudet ovat samat kaikille. Yhdistyksen säännöissä voi olla eri jäsenluokkia ja luokkien välillä voi olla eroja esim. jäsenmaksun suuruudessa. Jäsenmaksu voi olla myös jaettu "kahteen kauteen" eli jäsenmaksu on esim. kevät- ja syksykausi kohtainen, jolloin jokaisella jäsenellä on yhtäläiset mahdollisuudet maksaa vain yhdestä kaudesta.